

ползвани за заглавие на настоящия труд, се стреми да отрази и уважи най-пълно една езикова, културна, социална и количествена реалност.

Голямото разнообразие на различните една от друга цигански групи е резултат от вълнообразния миграционен процес. Наименованията, посредством които Циганите и Чергарите се самоопределят много рядко са същите, които се използват от автохтонното население. Циганите най-често наричат себе си *Рома*, *Мануша*, *Синти*/*Синте* или *Кале*, с някои вариации: например в Англия, Уелс, и в Южна Шотландия, най-отдавна дошлите цигански групи наричат себе си *Роменичелс* (Romani-chals), но когато говорят за себе си и за останалите Цигани, използват *Травелърс* (Travellers), т. е. *Чергари*; В Англия и Северен Уелс, Циганите понякога употребяват термина *Джипсис* (Gypsies), който преди да бъде реабилитиран от отскорошното развитие на циганските организации, се е смятал за пейоративен. Политически ориентираната употреба на термини като *Цигани*, *Джипсис* и др. се наблюдава и в други страни. Норвежките Чергари наричат себе си *Райзенде* (Reisende), част от испанските — *Мерчерос* (Mercheros), а ирландските — *Травелърс*, а понякога *Пав* (Pav), *Павви* (Pavvu) или *Минсеир* (Mincéir); съществуват и различни техни подразделения. В главата посветена на социалната организация ще видим как всяка група често се състои от голям брой подгрупи.

Жилищна среда

Когато говорим за местата, обитавани от Циганите и Чергарите в различните страни, възможно е единствено да посочим тенденциите. В действителност ситуациите са твърде изменчиви и мобилността в повечето случаи остава важен елемент от адаптацията към променящите се условия на съществуване, включително и в областта на жилищната среда и икономическите дейности. Това означава, че уседналият винаги може да поеме по пътя, а номадът да се задържи някъде или и двамата да сменят мястото на отсядане. Като цяло Чергарите и Циганите от първата вълна са разпределени равномерно върху съвкупната територия (като номади или уседнали) и са групирани главно около столиците и големите градове. Част от Циганите от втората вълна (края на XIX и началото на XX в.) практикуват поч-